

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 19. september 2001

Vedrørende Deres 2001-730-0434 – høringsvar om skærpelse af straffen for voldtægt.

Foreningen Joan-Søstrene har modtaget ovennævnte udkast til forslag til lov om ændring af straffelovens § 216 m.fl. (Skærpelse af straffen for voldtægt) til udtalelse.

Indledningsvis bemærkes, at vi finder det væsentligt, at den foreslåede fællesbestemmelse omfatter både forsøg på og fuldbyrdet overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt og parvoldtægt. Det er vores erfaring, at ofre for kontaktvoldtægt, herunder ofre for parforholdsvoldtægt, ofte er lige så fysisk og psykisk tilredte, som ofre for overfaldsvoldtægter. Dertil kommer, at de psykisk senfølger af en kontaktvoldtægt (parforholdsvoldtægt) ofte er langt voldsommere end følgerne ved en overfaldsvoldtægt. Vi kan i den forbindelse oplyse, at langt de fleste voldtægtsofre, som henvender sig i Joan-Søstrenes rådgivning, har været udsat for kontakt- eller parforholdsvoldtægt.

I et demokratisk samfund er det af afgørende betydning, at straffen for en forbrydelse som voldtægt – foruden at afspejle samfundets afstandtagen – afspejler straffens såvel præventive- som rehabiliterende elementer. Justitsministeriets overvejelser omkring behandling af voldtægtsforbrydere i kombination med den længere fængselsstraf er et betydeligt skridt i denne retning. Vi går i denne forbindelse ud fra, at der vil blive afsat de fornødne midler til gennemførelse af de nævnte bemærkninger til lovændringen. Vi henleder dog samtidig justitsministeriets opmærksomhed på, at voldtægtsofre, som modtager psykologbehandling under den nuværende ”kriseordning” (maksimalt 12 behandlingstimer), selv afholder 40% af udgifterne hertil.

Vi deler Justitsministeriets opfattelse af gruppevoldtægter som et særlig voldsomt og traumatiserende overgreb og er enige i, at der i sådanne sager bør ske en betydelig strafskærpelse i forhold til strafniveauet i voldtægtssager med kun en gerningsmand. På baggrund af Justitsministeriets bemærkninger om gruppevoldtægter kan det imidlertid undre, at ministeriet i forbindelse med forslag til ændring af erstatningsansvarsloven tilsyneladende ikke har udvist tilsvarende forståelse for ofrene for denne særligt voldsomme og traumatiserende forbrydelse. I forbindelse med forarbejderne til ovennævnte lovforslag - nr. L143 om ændring af lov om erstatningsansvar, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser mv. (fremsat 10. januar 2000) - har hverken arbejdsgruppen eller justitsministeriet i forhold til udmålingen af torterstatning villet beskæftige sig med de specielle forhold, der gør sig gældende i relation til gruppevoldtægter. Ifølge forslaget skelnes der ved udmåling af torterstatning til ofre for en gruppevoldtægt ikke mellem antallet af gerningsmænd. Hverken nu eller ved en eventuel gennemførelse af det omtalte

lovforslag kan et offer for gruppevoldtægt påregne højere torterstatning, hvis voldtægten er begået af syv gerningsmand på samme tid frem for to.

Som Rigsadvokaten har vi løbende kunnet konstatere det generelle fald i strafudmålingerne i voldtægtssager. Faldet i strafudmålingerne og konsekvenserne heraf har givet anledning til bekymring blandt de kvinder, som søger rådgivning hos os efter en voldtægt. Hvor vi tidligere kunne love kvinden, at hun i hvert fald ikke det første halve år risikerede at møde gerningsmanden på gaden, er vi nu nødsaget til at forklare hende, at straffniveauet er så lavt, at gerningsmanden formentlig først skal til afsoning længe efter domsafsigelsen. Dertil kommer, at gerningsmanden formentlig hurtigt kommer på udgang, og – naturligvis – bliver løsladt efter 2/3 tid. Det er i sig selv problematisk i et retssamfund, at en person, der nyligt har begået en så voldsom forbrydelse mod et andet menneske som en voldtægt, mod hensynet til andres frihed og sikkerhed, kan bevare sin personlige frihed og integritet i et ubestemt tidsrum.

Derudover er det vores erfaring, at det kan være stærkt angstprovokerende for et voldtægtsoffer ufrivilligt at møde gerningsmanden – eller blot vide at der er risiko for dette, hvilket langt fra er usandsynligt i et mindre lokalsamfund. For en forbrydelse med voldtægt som gerningsindhold burde afsoning efter vores opfattelse følge direkte efter domsafsigelse, hvilket sandsynligvis også ville være til fordel for den dømte, der dermed straks kunne påbegynde sin afsoning og eventuelle behandling.

I øvrigt er vi enige i lovforslaget henset til dets intentioner.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene